

Pijn bij paarden

Pijn heeft een functie. Pijn geeft een waarschuwingssignaal, om het lichaam te behoeden tegen (verdere) weefsel schade zodat het lichaam de tijd krijgt om te genezen. Het pijn systeem is daarom essentieel voor overleving!

Voor ruiters en verzorgers is het belangrijk dat wij in staat zijn pijn bij het paard te herkennen.

Pijn leidt meestal tot gedragsveranderingen.

- Verminderde interactie met de omgeving of verminderd sociaal gedrag met andere paarden (zich afzonderen)
- Een bepaalde houding aannemen (hoofd iets laag met achterhoofd op schofthoogte, een 'afwezige blik' of 'in het oneindige staren', langere tijd strak stil blijven staan)
- Minder actief zijn om het pijn niveau te verlagen (bijvoorbeeld bij kreupelheid)
- Juist meer activiteit vertonen (bijvoorbeeld bij koliek)
- Spier trillingen, overmatig veel gapen, knarsetanden, etc.
- Stereotyp gedrag (head shaking, krabben met het voorbeen, met de tong spelen of excessief lik gedrag, etc.)
- Op de lange termijn kan gewichtsverlies, verstoorde slaap, dip in de afweer, stress gerelateerd gedrag, etc. ontstaan

Andere gedragingen kunnen ook met pijn verbonden zijn. Er zijn vele studies gedaan naar pijn bij paarden. Deze hebben het mogelijk gemaakt om pijn bij paarden beter te herkennen.

Voorbeelden:

- Het herkennen van pijn aan het gezicht en houding van het paard, dit is verwerkt in een simpele app voor paarden eigenaren en zorg professionals. Zie www.EPWA.nl.
- Het herkennen van pijn bij paarden tijdens het rijden. Het herkennen van deze signalen is verwerkt in een online cursus met video materiaal, bedoeld voor paardeneigenaren en zorg professionals. Zie www.equitopiacenter.nl (klik op 'courses', selecteer 'How to recognize the 24 behaviors indicating pain in the ridden horse').

Afbeelding 1: Dit paard heeft een duidelijke 'pain face' zoals aangegeven in afbeelding 2 op de volgende pagina. Dit paard had ten tijde van de foto koliek.

Enkele details over de EPWA app:

- Op www.EPWA.nl staat ook een trainings module om beter te leren gezichtsuitdrukkingen bij het paard te herkennen die kunnen wijzen op pijn.
- In de EPWA app kan per paard een dagboek bijgehouden worden van eventuele pijn checks, maar ook de arbeid, weidegang of paddock tijd, voeding, dierenarts bezoeken en PPID checks.
- De pijn checks gaan met behulp van plaatjes en voorbeelden, zodat het voor iedereen makkelijk toe te passen is.

- Er kan voor de pijn checks zowel gebruik gemaakt worden van lichaamssignalen als gezichtsuitdrukkingen.

Enkele details over deze cursus over pijn bij paarden tijdens het rijden:

- Er zijn 24 signalen van pijn herkend, die 10x vaker voorkomen bij kreupele paarden en paarden met spier gerelateerde pijn, dan bij gezonde paarden.
- Al deze signalen worden met behulp van beeldmateriaal uitgelegd.
- Een score van 8 of hoger betekend dat het paard pijn heeft tijdens het rijden.
- Deze score techniek kan toegepast worden door dierenartsen, eigenaren, trainers, ruiters, hoefsmeden, fysiotherapeuten, etc.
- Er is tijdens deze studies ook gekeken naar andere factoren die pijn kunnen beïnvloeden, zoals het rijniveau van de ruiter, het gewicht van de ruiter, pasvorm van het zadel, type neusriem en pasvorm. Hier is rekening mee gehouden, en komt ook in de cursus naar voren.

Een beknopte video over het herkennen van pijn onder het zadel:

'Poor Performance in Horses: Training or Pain? How to Tell the Difference'

Link: <https://www.youtube.com/watch?v=PXNPTGkhYrc>

Vanaf 30 september 2022 komt er een korte documentaire vrij over pijn herkenning bij paarden onder het zadel. Kijk op www.24horsebehaviors.org

Indien u een afspraak wilt maken of nog vragen heeft, neem dan contact met ons op via 0342-471316.

